

עפ"ג 15633/05/15 - גיא דנקנר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 15633-05-15 דנקנר נ' מדינת ישראל

בפני כבוד הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כבוד השופטת מרים סוקולוב
כבוד השופטת אסתר נחליאלי-חיאט
המעורר: גיא דנקנר
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

1. המערער הורשע בבית משפט קמא על סמך הודייתו בעבירות שיוחסו לו ב- 5 כתבי אישום שונים. העבירות שבהן הורשע כוללות: עבירות תקיפה, שימוש בכח או באיומים למנוע מאסר, התנהגות פרועה במקום ציבורי, איומים, העלבת עובד ציבור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, כאשר כל עבירה חוזרת על עצמה בכתבי האישום השונים.

לאחר גלגולים שעבר תיק זה, שאליהם נתייחס בהמשך, הטיל בית משפט קמא (כב' השופט ש' מלמד) עונשים פרטניים בגין כל כתב אישום, העונשים נעים בין 3 חודשים ל- 9 חודשים, סה"כ 5 עונשים בגין 5 תיקים, שהצטברו יחד ל- 24 חודשים. נגד המערער היו תלויים ועומדים שני מאסרים על תנאי, האחד בן 6 חודשים והאחד בן 3 חודשים בשני פסקי דין שונים. בית משפט קמא קבע כי המאסר על תנאי בן 6 החודשים ירוצה חלקו בחופף למאסר שהופעל בתיק הנוכחי, כך שרק 2 חודשים ממנו יצטברו למאסר זה. באשר למאסר על תנאי הנוסף בן 3 החודשים נקבע כי חודש ממנו יצטבר למאסרים בתיק הנוכחי והיתרה בחופף. בשורה התחתונה על המערער לרצות 27 חודשי מאסר בפועל.

על גזר הדין הערעור בפנינו.

2. טענתו המרכזית של ב"כ המערער הן בהודעת הערעור והן בפנינו, כי המערער "לא זכה להליך הגון בעניינו". הטענה נסמכת על השתלשלות הדברים כדלקמן:

מלכתחילה החלו חלק מכתבי האישום להתברר בפני כב' השופטת ברק-נבו. כב' השופטת ברק-נבו הורתה להעביר את התיק לוועדה לבית משפט לסמים אשר תבחן את אפשרות שילובו בתוכנית המיועדת לסמים או לאלכוהול. לצורך כך דחתה את הדיון לתאריך אחר. כך אכן נעשה. התיק עבר למותב אחר משום שהשופטת ברק-נבו מונתה לבית המשפט המחוזי ולתמונה נכנס כב' השופט ש' מלמד אשר גזר את הדין.

עמוד 1

בישיבה שהתקיימה ב- 12.2.15 הודיע ב"כ המדינה לבית המשפט, כי המערער לא השתלב בבית משפט לסמים. המערער, כך לדברי ב"כ התביעה, איננו מתאים. בסופו של דבר, גזר בית משפט קמא את הדין בשבתו כבית משפט "רגיל" בהבדל מבית המשפט לסמים.

3. על כך כאמור מלין הסנגור. לטענת הסנגור, בדרך לבחינת השאלה האם יידון המערער בפני בית משפט לסמים נפלו כשלים שלא ניתן לעבור עליהם לסדר היום. כשלים אלה בסופו של דבר מביאים לכלל מסקנה כי המערער לא זכה להליך הוגן. לא ברור מה התרחש בוועדה שבחנה את האפשרות לשלב את המערער בבית המשפט לסמים. הדיווח שנמסר בזמנו ב- 12.2.15 לכב' השופט מלמד איננו עולה בקנה אחד עם מכתב שנכתב על-ידי העוזרת המשפטית של כב' השופט בארי העומד בראש בית משפט זה. במכתב זה נכתב כי: **"ביום 26.1.15 התכנסה וועדה של תוכנית בית משפט סמים, התקבל משירות המבחן דו"ח הממליץ כי הנאשם ייקלט לתוכנית ומנגד התנגדה התביעה, לפיכך הוחלט שלא לקבל את הנאשם לתוכנית"**.

לטענת הסנגור, להתנגדות נציג התביעה לא צריך להיות כל משקל. המערער לא היה מיוצג בוועדה. אין החלטה מסודרת של הוועדה ולפיכך: **"שיטת המשפט הנוהגת במקומותינו איננה יכולה לשאת התייחסות כה בוטה לזכויותיו של היחיד"**.

4. מעבר לכך טוען הסנגור, כי נפלו כשלים נוספים בהחלטתו של בית משפט קמא. בית המשפט בישיבת יום 12.4.15 התייחס לתסקיר שלא היה בידי הסנגור. גזר הדין בפני עצמו הוא חמור מנשוא. הסנגור מפנה לכך שמרבית העבירות בחמשת כתבי האישום בוצעו ב- 2012, רק שתיים מהעבירות בוצעו ב- 2014. המערער היה בינתיים בתהליך גמילה. הוא אומנם עזב אותו, אבל גם מאז שעזב אותו לאורך תקופה מסוימת לא עבר עבירות ויש לתת לכך משקל. העבירות כולן נעברו על רקע התמכרותו של המערער לאלכוהול. בשורה התחתונה, העתירה היא לבטל את גזר הדין ולהחזיר את המערער לדיון בפני בית משפט של סמים.

5. התביעה טוענת כי לא כל משגה בהחלטתו של בית משפט קמא. התביעה מפנה לכך שהמערער ביצע חלק מהעבירות לפני שנשלח למאסר בשנת 2012. לאחר מכן ריצה מאסר ולאחר ריצוי המאסר המשיך לבצע עבירות. המערער לא נענה לפניות של שירות המבחן לשמור איתו על קשר. המערער החל בטיפול בקהילה "הדרך" וגם שם לא החזיק מעמד. המערער עזב את הקהילה ולא התייצב בשנית. סה"כ המערער לא גילה את כוחות הנפש והבשלות כדי להשתלב בטיפול והכישלון בטיפול השתקף בסופו של דבר גם בגזירת הדין.

6. באשר לבית המשפט לסמים, מדובר בוועדה מקצועית שמחליטה על שילוב נאשם פלוני בבית משפט זה. בוועדה הזו יש נציגות של הסנגוריה הציבורית, של התביעה וגורמים מקצועיים נוספים. לתביעה יש זכות להתנגד לשילובו של נאשם פלוני בבית המשפט לסמים ומכל מקום, אין משמעות לקיום ההליך בפני בית משפט לסמים לעומת הליך שמתנהל בבית משפט רגיל לענין השיקולים המכתיבים את הענישה. הענישה במקרה זה היא מתונה ביותר. המדינה מפנה לגיליון ההרשעות הקודמות של המערער. ניתן היה לצפות כי המאסר יפסיק את רצף ביצוע העבירות וכאמור, לא כך התרחש במציאות. ניתנו למערער הזדמנויות והוא לא ניצל אותן שעל כן העונש שהוטל עליו הוא מידתי, ראוי ואין מקום

להתערב בו.

7. שקלנו את הטענות ודעתנו היא כי אין מקום להתערב בתוצאה הסופית אליה הגיע בית משפט קמא.

גזר הדין של בית משפט קמא מפורט וארוך והוא מורכב משני חלקים, שכל אחד מהם בפני עצמו הוכתר בכותרת "גזר דין". לא ברור לנו למה נקט בית משפט קמא בדרך זו, מכל מקום נראה כי חלקו הראשון של גזר הדין יוחד בעיקר להשתלשלות הדברים בפני כב' השופטת ברק-נבו ולאחר מכן עבר בית משפט קמא להשתלשלות העניינים בפניו.

8. נתחיל מהתייחסות לכתבי האישום שמדובר בהם. כל אחד מכתבי האישום משקף התנהלות קשה ומאיימת, כך בכתב אישום הראשון כאשר, בין היתר, איום המערער על שוטר כי: **"אני אניע אליך הביתה ואטפל בילדה היפה שלך"**. האמור לעיל משקף רק אישום אחד מבין שלושה אישומים הנכללים בכתב אישום זה. גם שני האישומים הנוספים אינם נופלים בחומרתם. המערער פגע ביושבי אוטובוס, נגע בהם, השתולל, סירב להזדהות. באישום הנוסף פגע בעובד בתחנת דלק, בין היתר, אמר לו: **"אתה כושי, אתה לא תחיה, אני אשורף אותך"**. כך גם באישומים הבאים. העין מדלגת מכתב אישום לכתב אישום ונדרש אורך רוח רב כדי לקרוא את כל חמשת כתבי האישום, האחד חמור ממשנהו. על פני הדברים, כאשר הסתפק בית משפט קמא בעונש של חודשים ספורים עבור כל כתב אישום, נטה חסד עם המערער ולא נתן בכך ביטוי לא לחומרת העבירות ולא למיהותו של המערער שבפניו.

9. כיוון שהסנגור הלין על כך שבאחד מכתבי האישום הוטלו על המערער 9 חודשי מאסר במקום 3 או 5 כמו באישומים האחרים, אנו מדגישים כי מדובר בכתב האישום הראשון אותו הזכרנו, ואשר כלל שלושה אירועים שונים ומכאן העונש החמור יותר. בשורה התחתונה הענישה היא מקלה ויש למערער על מה לברך בכך שבית משפט הסתפק בה.

10. מכאן להשתלשלות הדברים בכל האמור לשיקומו של המערער -

בית משפט קמא קיבל ביחס למערער לאורך הדרך מספר תסקירים. התסקיר האחרון שבפנינו הוא תסקיר עדכני ביותר מיום 15.4.14. מתסקיר זה עולה כי המערער נשר מהטיפול בקהילת "הדרך" שבה השתלב בשלב מסוים. כיום הינו חסר כל מסגרת טיפולית לה זקוק לצורך הגמילה מאלכוהול. שירות המבחן מצוין כי: **"לאור הימנעותו מקיום קשר עם שירותינו, ביוזמתו, והיעדר יכולת ליצור עמו קשר ולאור הערכתנו... כי בשלב הנוכחי גיא חסר מוטיבציה כמו גם נעדר הכוחות הדרושים לצורך עריכת שינוי במצבו... אין בידינו לבוא בהצעה טיפולית בעניינו ואין אנו רואים כל מקום להמשך מעורבות שירותינו בעניינו"**. דברים נוקבים וחד משמעיים שאינם טעונים הבהרה או פרשנות מצדנו.

אמירות נחרצות אלה מסכמות תקופה ארוכה וכאמור מספר תסקירים שהונחו בפני בית משט קמא. למערער ניתנה הזדמנות מלאה להשתלב במסגרות שונות לטיפול, כך למשל בתאריך 15.3.10 מצוין שירות המבחן כי: **"הוחלט על הפסקת שהייתו באותה קהילה טיפולית 'הדרך' כאשר הגורמים המטפלים החליטו באותו שלב על מהלך זה לאור התרשמותם מעליות וירידות במצבו של המערער, קושי ליטול אחריות מלאה על קשייו וצורך בעריכת בדיקה עצמית במרחק מהקהילה"**.

באותו שלב ניתנה למערער הזדמנות לחזור למסגרת הטיפולית. התסקיר, אותו כבר הזכרנו לעיל (מיום 1.4.15), מצביע על כך כי המערער לא חזר למסגרת הטיפולית, שעל כן כאמור אמר שירות המבחן כי אין באפשרותו לבוא בהמלצה כלשהי והוא אינו רואה כל מקום להמשך מעורבותו בעניינו של המערער. גם התסקירים הקודמים לכך מתאריכים שונים מתעדים כולם תמונה לא אופטימית בלשון המעטה.

כאשר זוהי התמונה העדכנית שהיתה בפני בית משפט קמא, לא עמדה בפניו כל דרך אחרת מלבד הטלת עונש מאסר בגין כל אחד מהאירועים שהיו בפניו. כך אכן נהג בית משפט קמא ואת דעתנו באשר לתקופות המאסר שקצב הבענו כבר לעיל.

11. מכאן לטענתו של המערער בנושא בית המשפט לסמים -

בית משפט קמא התייחס לסוגיה זו בפירוט רב. בתאריך מתן גזר הדין וקודם לנתינתו של גזר הדין קיימות שתי החלטות פרטניות בנושא זה (ר' עמ' 17 ולאחר מכן בעמ' 21 לפרוטוקול), שם התייחס בית משפט אך ורק לסוגיית בית המשפט לסמים. לאחר מכן התייחס בית המשפט גם בגזר הדין עצמו לסוגיה זו (ר' עמ' 33 לפרוטוקול). בשורה התחתונה קבע בית משפט קמא כי אין מקום לקבל את הטענה ולפיה, נגרם למערער עיוות דין או עוול בכך שלא שולב בבית המשפט לסמים.

בית משפט לסמים, אליבא דבית משפט קמא: "הינו אכסניה בלבד להליך גמילה אך איננו המהות. ההבדל היחיד בין בית המשפט לסמים לבין ההליך הרגיל הוא דחיפות הדיונים בבית המשפט ועוד בהליך הרגיל מי שמלווה את הנאשם הוא שירות המבחן, בבית המשפט לסמים בית המשפט מלווה את ההליך... ברם הגמילה היא על כתפיו של הנאשם. אני מוצא לנכון לציין כי בהליך הנוכחי הנאשם כשל בהליך הטיפולי ואין חשיבות לכך אם הדבר נעשה במסגרת ההליך הרגיל או בית המשפט לסמים".

דברים אלה מקובלים עלינו במלואם. בית המשפט לסמים הוא הליך נסיוני. אין לנאשם פלוני כל זכות מוקנית להשתלב בהליך זה. קיימת וועדה שמחליטה על השתלבותו והוועדה המקצועית במקרה הנוכחי קבעה, כי הוא איננו מתאים להשתלב בבית המשפט לסמים. בין אם החלטתה של הוועדה התבססה על עמדתה של התביעה ובין אם על חוסר הצלחתם של הליכי הגמילה שעבר המערער, ההחלטה לא פגעה בכל זכות של המערער ולא ברור לנו על מה מלין הסנגור בהקשר זה.

למערער ניתנו שוב ושוב הזדמנויות להשתלב בתהליך גמילה והשורה התחתונה היא, כי המערער לא נעזר ביד שהושטה לו. שירות המבחן שהוא לעולם "אביהם" של נאשמים הסיר בסופו של יום את חסותו מהמערער בשל חוסר המוטיבציה וחוסר יכולתו להשתלב בהליך של ממש.

אנו מדגישים שוב כי מדובר ב- 5 כתבי אישום שונים, מהן עבירות שביצע המערער לפני שנשלח למאסר, מהן עבירות שביצע המערער לאחר שנשלח למאסר. המאסר, ככל הנראה, לא הטביע את חותמו במערער ועליו לתת את הדין על מעשיו.

התוצאה היא כי אנו דוחים את הערעור.

ניתנה והודעה היום כ"א סיוון תשע"ה, 08/06/2015 במעמד הנוכחים.

אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת

מרים סוקולוב,
שופטת

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד